

INFORME

Área intervención

Nº ref.: 26/03/2012

(MLD/mmv)

Asunto: Liquidación do orzamento da Deputación Provincial de Ourense do exercicio 2011

D^a. Mónica Legaspi Díaz, Interventora da Excma. Deputación Provincial de Ourense, en cumprimento do establecido no artigo 191.3 do Real Decreto Legislativo 2/2004, de 5 de marzo, polo que se aproba o Texto Refundido da Lei Reguladora das Facendas Locais e no artigo 90 do Real Decreto 500/1990, de 20 de abril, en relación co asunto de referencia emite o seguinte informe:

Normativa aplicable:

- Real Decreto Legislativo 2/2004, de 5 de marzo, polo que se aproba o Texto Refundido da Lei Reguladora das Facendas Locais, artigos 191 a 193 (TRLFL, en diante).
- Real Decreto 500/1990, de 20 de abril, artigos 89 a 105 (RD 500/199, en diante)
- Orden EHA/4041/2004 , de 23 de novembro, pola que se aproba a Instrucción do modelo Normal de Contabilidade Local.
- Lei 18/2001, 12 de 12 de decembro, de Estabilidade Orzamentaria.
- Real Decreto 1463/2007, de 2 de novembro, de Estabilidade Orzamentaria, na súa aplicación ás entidades locais.
- Bases de Execución do Orzamento da Corporación Provincial.

Informe:

Primeiro.- Confección e aprobación.

A liquidación do orzamento pode definirse como o conxunto de operacións realizadas ao peche de cada exercicio en orde a determina-lo importe das operacións en curso, o resultado orzamentario e o remanente de tesourería. Constitúe un acto administrativo

independente da Conta Xeral, tanto polo contido como polo procedemento e órgano competente para a súa aprobación.

Tal e como se desprende do disposto no artigo 191 do TRLFL, a liquidación do Orzamento debe confeccionarse en referencia aos dereitos recaudados e ás obrigas pagadas a 31 de decembro do ano natural do exercicio económico en cuestión. Os dereitos liquidados pendentes de cobro e as obrigas recoñecidas pendentes de pago a 31 de decembro quedarán a cargo da Tesourería, aparecendo recollidos no denominado remanente de tesourería, analizado en puntos posteriores.

Tanto o TRLFL como o RD 500/1990 establecen que o peche e liquidación do Orzamento efectuarase, no atinxente á recaudación de dereitos e ao pago de obrigas, a 31 de decembro do ano natural, estando obrigadas as entidades locais a confeccionar os estados demostrativos da Liquidación antes do primeiro de marzo do exercicio seguinte.

A competencia para aproba-la liquidación do orzamento corresponde ao Presidente da Corporación, previo informe de Intervención, segundo o disposto no artigo 192.2 do TRLFL, debéndose dar conta ó Pleno da Deputación na primeira sesión que se celebre trala súa aprobación (artigo 90.2 do RD 500/1990). Unha vez aprobada deberá remitirse copia da Liquidación e do expediente de tramitación á Comunidade Autónoma e ao centro ou dependencia do Ministerio de Facenda e Administracións Públicas que este determine (artigo 91 do RD 500/1990).

O art. 89 do RD 500/90 dispón que *“El cierre y liquidación de los presupuestos de la Entidad Local y de los Organismos Autónomos de ella dependientes se efectuará, en cuanto a la recaudación de derechos y el pago de obligaciones, el 31 de diciembre del año natural. 2. La confección de los estados demostrativos de la liquidación del Presupuesto deberá realizarse antes del día primero de marzo del ejercicio siguiente”*.

Unha vez elaborados os estados demostrativos da liquidación do Orzamento do exercicio 2011, e segundo establecen os arts. 191.3 TRLRFL e 90 RD 500/90, emítase por esta Intervención o preceptivo informe referente á liquidación do Orzamento da Deputación Provincial de Ourense do exercicio 2011, para a súa aprobación, se procede, polo Presidente da entidade.

Segundo.- Contido

O expediente da liquidación do Orzamento está integrado polos correspondentes estados que poñen de manifesto os seguintes extremos, de acordo co art. 93 RD 500/90:

- a) Respecto do Orzamento de Gastos, e para cada aplicación orzamentaria, os créditos iniciais, modificacións, créditos definitivos, gastos autorizados e comprometidos, obrigas recoñecidas, pagos ordeados e pagos realizados.
- b) Respecto do Orzamento de Ingresos, e para cada concepto, as previsións iniciais, modificacións, previsións definitivas, dereitos recoñecidos e anulados e os recadados netos.
- c) Os dereitos pendentes de cobro e as obrigas pendentes de pago a 31 de decembro.
- d) O Resultado Orzamentario do exercicio.
- e) Os remanentes de crédito.
- f) O Remanente de Tesourería.

Deste xeito, como consecuencia da liquidación do Orzamento determinaranse:

- g) Os dereitos pendentes de cobro e as obrigas pendentes de pago a 31 de decembro
- h) O resultado orzamentario do exercicio
- i) Os remanentes de crédito
- j) O remanente de Tesourería

Preséntase a continuación o resumo das principais magnitudes orzamentarias, referidas todas elas á data do peche do exercicio (31/12/2011).

Terceiro.- Estado de execución do orzamento

Capítulo de gastos	Créditos iniciais	Modificacións	Créd.definitivos	ORN	%
1. GASTOS DE PERSOAL	29.932.244,92 €	2.024.868,31 €	31.957.113,23 €	31.305.514,93 €	97,96
2.G.BENS CORRENTES E SERVICIOS	15.886.621,59 €	1.320.021,27 €	17.206.642,86 €	13.437.984,08 €	78,10
3. GASTOS FINANCIEROS	2.107.849,17 €	- 3.854,28 €	2.103.994,89 €	1.456.704,95 €	69,24
4.TRANSFERENCIAS CORRENTES	8.098.133,32 €	1.215.441,95 €	9.313.575,27 €	8.691.756,05 €	93,32
6. INVERSIONS REAIS	11.505.212,11 €	21.583.097,41 €	33.088.309,52 €	18.572.198,49 €	56,13

7. TRANSFERENCIAS DE CAPITAL	1.460.327,08 €	508.011,20 €	1.968.338,28 €	859.559,96 €	43,67
8. ACTIVOS FINANCIEROS	300.000,00 €	- €	300.000,00 €	110.500,00 €	36,83
9. PASIVOS FINANCIEROS	3.729.611,81€	606.860,21 €	4.336.472,02 €	4.313.443,09 €	99,47
TOTAL	73.020.000,00 €	27.254.446,07 €	100.274.446,07 €	78.747.661,55 €	78,53

Capítulo de ingresos	Previsións iniciais	Modificacións	Prev. definitivas	DRN	% *
1. IMPOSTOS DIRECTOS	2.600.000,00 €	- €	2.600.000,00 €	2.033.041,74 €	78,19
3. TAXAS E OUTROS INGRESOS	3.745.512,10 €	26.259,38 €	3.771.771,48 €	3.543.705,17 €	93,95
4. TRANSFERENCIAS CORRENTES	60.540.398,80 €	1.129.900,99 €	61.670.299,79 €	61.407.365,82 €	99,57
5. INGRESOS PATRIMONIAIS	541.262,75 €	- €	541.262,75 €	441.801,52 €	81,62
6. ENAXEN. DE INVERSIONS REAIS	3.000,00 €	- €	3.000,00 €	1.631,36 €	54,38
7. TRANSFERENCIAS DE CAPITAL	5.289.826,35 €	6.283.461,48€	11.573.287,83 €	7.711.301,11 €	66,63
8. ACTIVOS FINANCIEROS	300.000,00 €	10.897.705,37€	11.197.705,37 €	144.225,42€	1,29
9. PASIVOS FINANCIEROS	- €	8.917.118,85 €	8.917.118,85 €	9.925.763,75 €	111,31
TOTAL	73.020.000,00€	27.254.446,07 €	100.274.446,07 €	85.208.835,89 €	84,98

*A porcentaxe indica o grao de execución de cada un dos capítulos (clasificación económica), sobre os créditos definitivos e sobre as previsións de ingresos definitivas.

Obsérvase coma a diferenza entre os créditos definitivos e os iniciais e a diferenza existente entre as previsións definitivas e as iniciais é coincidente, o que indica que a tramitación das modificacións cuantitativas é correcta, provocando o mesmo aumento no estado de gastos que no de ingresos, respetando así o equilibrio orzamentario.

O Importe total das modificacións cuantitativas orzamentarias aprobadas ascendeu a 27.254.446,07 €, tanto en ingresos coma en gastos, dando lugar a que os créditos e previsións definitivas ascenderan finalmente a 100.274.446,07. Este importe supón un

incremento dun 37,3% sobre os créditos e as previsións iniciais. Obsérvase tamén que os dereitos recoñecidos netos foron superiores en 6.461.174,34 € ás obrigas recoñecidas netas. Esta diferenza pon de manifesto un superávit orzamentario polo referido importe, aspecto que se analizará con maior detalle no apartado adicado ó Resultado Orzamentario.

Tendo en conta a información exposta cabería concluir o que segue:

- o O grao global de execución do orzamento de gastos en 2011 foi dun 78,53%, que contrasta co 84,98 % do nivel de execución dos ingresos. É de destacar o alto nivel de execución dos capítulos I, IV e IX e a execución por debaixo do 50 % das transferencias de capital e dos activos financeiros
- o Atendendo ao estado de ingresos sinalar que os capítulos I, III, IV e V amosan unha alta porcentaxe de execución respecto das previsións definitivas. Esta alta porcentaxe de execución de ingresos supón un dato positivo, consecuencia dunha orzamentación según datos reais, impedindo, deste xeito, reflexar ingresos ficticios e permitindo unha maior aproximación á realidade da recaudación municipal .Pola contra destacan os escasos dereitos recoñecidos en concepto de enaxenación de inversións reais e activos financeiros en comparación coas previsións orzamentadas, debendo lembrarse, neste intre, a importancia do principio de prudencia na elaboración dos orzamentos.

Cuarto.- Resultado Orzamentario do exercicio:

A definición e o cálculo do Resultado Orzamentario recóllese nos artigos 96 e 97 do RD 500/90 e nas regras 78 a 80 da ICAL. De acordo con esta normativa o resultado orzamentario pretende determinar si os dereitos por operacións orzamentarias do exercicio corrente foron ou non suficientes para atender as obrigas recoñecidas durante o exercicio, tendo polo tanto signo positivo no primeiro caso e negativo no segundo. Matemáticamente pode expresarse do seguinte xeito:

$$RP=D-O$$

Onde,

RP=Resultado orzamentario

D=dereitos recoñecidos netos durante o exercicio

O=obrigas recoñecidas netas durante o exercicio

Nembargantes, tanto o art. 97 RD 500/90 como a ICAL prevén a realización dunha serie de axustes a este cálculo, motivados pola existencia de desviacións de financiamento derivadas de gastos con financiamento afectado, e pola existencia de obrigas recoñecidas financiadas con remanente líquido de tesourería do exercicio anterior. O primeiro dos axustes mencionados motívase no recoñecemento de obrigas ou no recoñecemento de dereitos en exercicios distintos ó corrente, o que provoca un desfase temporal entre os dereitos recoñecidos e as obrigas financiadas con tales dereitos, que á súa vez falsearía o resultado orzamentario. O segundo dos axustes ven motivado porque a aprobación de modificacións orzamentarias financiadas con remanente de tesourería para gastos xerais non da lugar a ningún asento contable de recoñecemento de dereitos derivado do remanente de tesourería para gastos xerais, mentres que o recoñecemento de obrigas sí que da lugar ó asento “ADO” ou “O” correspondente. En consecuencia, de non realizarse este axuste, desequilibraríase o resultado orzamentario ó figurar un importe determinado por obrigas recoñecidas e ningún importe por dereitos recoñecidos derivados da utilización do Remanente de Tesourería para gastos xerais, o que levaría a un resultado orzamentario negativo erróneo.

Así, e antes de axustes, o Resultado Orzamentario total (incluíndo operacións financeiras e non financeiras) é o seguinte:

DRN= 85.208.835,89 €

ORN= 78.747.661,55 €

RP= 6.461.174,34 €

Teñen a consideración de desviacións de financiamento os importes resultantes de comparar os ingresos efectivamente realizados, afectados á realización dun gasto concreto, co importe do gasto realizado e financiado con ese ingreso ou ingresos concretos, supoñendo que a execución de tales ingresos fose proporcional no tempo ó gasto realizado. Así, supoñendo un gasto de importe 100 u.m., que se financia parcialmente con un ingreso

afectado de 50 u.m., si no exercicio corrente realizouse o gasto polo importe previsto de 100 u.m. pero o ingreso afectado non foi obtido (e sempre que non se perdera o dereito ó mesmo) no mesmo exercicio que se realizou o gasto, o gasto en cuestión presenta unha desviación de financiamento negativa de 50 u.m. De non axustarse coa desviación de financiamento correspondente, o resultado orzamentario presentaría un resultado de -100 u.m. E si no seguinte exercicio se recadase o ingreso afectado de 50 u.m., o resultado dese exercicio sería positivo por 50 u.m. Deste xeito, ó terse en conta a desviación de financiamento, o resultado orzamentario debe axustarse en positivo por importe de 50 u.m., que é o importe que se debería ter recoñecido de ingreso si este seguise a mesma execución que a do gasto que financia.

Tal e como dispón a ICAL, as desviacións de financiamento que integran o resultado orzamentario son as desviacións de financiamento do exercicio, é dicir as que se obteñen como a diferenza entre os ingresos recoñecidos durante o exercicio afectados a ese gasto concreto e as obrigas recoñecidas nese exercicio ponderadas polo coeficiente de financiamento do exercicio.

O importe total das desviacións de financiamento positivas do exercicio (que minoran o resultado) ascende a 2.443.008,26 €, e as negativas a 3.859.862,79 €.

Polo que se refire ó axuste derivado das obrigas recoñecidas financiadas con Remanente Líquido de Tesourería para gastos xerais, procede a realización dun axuste por importe de 3.536.814,52 €, derivado das obrigas recoñecidas derivadas das modificacións de crédito (suplementos e créditos extraordinarios) levadas a cabo durante o exercicio 2011 financiadas co remanente de tesourería para gastos xerais.

O Resultado Orzamentario axustado segundo os apartados anteriores é o seguinte:

1. Resultado Orzamentario antes de axustes: 6.461.174,34 €
2. Gastos financiados con Remte Tesour. Xeral: 3.536.814,52 €
3. Desviacións de financiamento negativas: 3.859.862,79 €
4. Desviacións de financiamento positivas: 2.443.008,26 €
5. Resultado Orzamentario axustado (1+2+3-4): 11.414.843,39 €

Obsérvase unha evolución positiva no Resultado Orzamentario con respecto ao exercicio anterior, xa que pasa de 2.390.741,32 € en 2010 a 11.414,843,39 € en 2011.

Quinto.- Remanente de Tesourería:

O Remanente de Tesourería regúlase no art. 191 TRLRFL e 101 RD 500/90. A cuantificación porá de manifesto os seguintes importes:

(+) Dereitos pendentes de cobro, por operacións orzamentarias e non orzamentarias, ó peche do exercicio

(-) Obrigas pendentes de pago, por operacións orzamentarias e non orzamentarias, ó peche do exercicio

(+) Fondos líquidos da Tesourería ó peche do exercicio

O detalle dos compoñentes do Remanente de tesourería para gastos xerais obtido da liquidación do exercicio 2011 é o seguinte:

1. (+) Fondos líquidos		15.839.312,65 €
2. (+) Derechos pendientes de cobro		36.993.760,98 €
(+) del Presupuesto corriente	9.341.660,27 €	
(+) de Presupuestos cerrados	30.325.185,31 €	
(+) de operaciones no presupuestarias	4.163.032,68 €	
(-) cobros realizados pendientes de aplicación definitiva	6.836.117,28 €	
3. (-) Obligaciones pendientes de pago		34.592.703,20 €
(+) del Presupuesto corriente	21.279.305,27 €	
(+) de Presupuestos cerrados	8.314.877,49 €	
(+) de operaciones no presupuestarias	5.441.438,13 €	
(-) pagos realizados pendientes de aplicación definitiva	442.917,69 €	
I. Remanente de tesorería total (1 + 2 - 3)		18.240.370,43 €
II. Saldos de dudoso cobro		884.046,12 €
III. Exceso de financiación afectada		2.402.605,37 €

IV. Remanente de tesorería para gastos generales (I - II - III)		14.953.718,94 €
--	--	------------------------

O Remanente de Tesourería Total, de acordo co exposto nos apartados anteriores ascende a 14.953.718,94 € resultante de deducir ós dereitos pendentes de cobro totais mais os fondos líquidos, as obrigas pendentes de pago totais, todos eles referidos á data do peche do exercicio.

De acordo cos art. 191 TRLRFL, 102 RD 500/90 e a ICAL, ó Remanente de Tesourería total (RT) deben deducirse:

- Os saldos de dudoso cobro.
- O exceso de financiamento afectado (integrado polas desviacións de financiamento positivas acumuladas)

O cálculo dos dereitos de dudoso cobro realizouse aplicando a porcentaxe establecida na Base 61ª das de execución do Orzamento. De acordo con isto, o importe dos dereitos de dubidoso cobro a 31/12/2011 é de 884.046,12 €.

O importe das desviacións de financiamento positivas, acumuladas e globais por proxecto recóllese no estado de desviacións de financiamento, sendo o seu total de 2.402.605,37 €.

O feito de obter un remanente de tesourería para gastos xerais positivo supón dispor da financiación necesaria, para a incorporación ao exercicio 2012, daqueles remanentes de crédito que non teñan financiación afectada así como para levar a cabo outras modificacións orzamentarias ao longo do exercicio 2012, como poden ser a concesión de créditos extraordinarios ou de suplemento de crédito.

Neste punto compre facer mención á precisa implantación dun estricto control do gasto orzamentario, dirixido a garantir, con carácter previo á súa realización, que non se executen gastos por enriba dos créditos orzamentarios autorizados. A este respecto, esta Intervención advirte que de xeito sistemático, as facturas sometidas a fiscalización

corresponden a gastos realizados sen a previa presentación da proposta de gasto preceptiva.

A inexistencia da previa proposta de gasto xenera unha falta de control sobre a existencia de crédito para os expedientes de gasto en curso, permitindo que se poidan adquirir bens e servizos por importe superior ás consignacións orzamentarias, e dando lugar á existencia de gastos realizados sen crédito orzamentario e a acumulación de operacións pendentes de aplicar ó orzamento por carecer de crédito orzamentario suficiente, obrigando á súa imputación orzamentaria en exercicios posteriores a través de expedientes de recoñecementos extraxudiciais de créditos.

Sexto.- Análise do aforro neto e do nivel de endebedamento

Coa finalidade de determina-lo estado da capacidade financeira da Deputación Provincial de Ourense, procédese á análise da información sobre o endebedamento a 31 de decembro de 2011.

De acordo co disposto no artigo 53.1 do Real Decreto Lexislativo 2/2004, para o cálculo do aforro neto debe restarse ao aforro bruto o importe dunha anualidade teórica de amortización, de cada un dos préstamos concertados a longo prazo e dos avalados pola corporación, pendentes de reembolso, que se determinará en todo caso en termos constantes, incluíndo os xuros e a cuota anual de amortización, calquera que sexa a modalidade e condicións de cada operación.

(1) Dereitos liquidados en 2011, cap. 1 a 5	67.425.914,25 euros
(2) Obrigas liquidadas en 2011, cap. 1, 2 e 4	53.435.255,06 euros
(3) Aforro bruto	13.990.659,19 euros
(4) Anualidade endebedamento actual longo prazo	5.938.867,00 euros
(5) Obrigas recoñecidas derivadas de modificacións financiadas con remanente líquido de tesourería	3.536.814,52 euros
Aforro neto (3-4+5)	11.588.606,71 euros

Porcentaxe aforro neto s/ingresos ctes.	17,10 %
Capital vivo a 31/12/2011, incluída nova operación acordada a curto prazo en 2012	63.923.809,35 euros
Porcentaxe capital vivo s/ingresos ctes.	94,80%

O Aforro neto, nos termos do disposto no artigo 53 do TRLFL, calculase pola diferenca entre os deritos liquidados polos capítulos 1 a 5 (ambos incluídos) do estado de ingresos, e as obrigas recoñecidas polos capítulos 1, 2 e 4 do estado de gastos, minorada polo importe dunha anualidade teórica de amortización das operacións poxectadas e de cada un dos préstamos e empréstitos propios e avalados a terceiros pendentes de reembolso. No aforro neto non se incluírán o importe das obrigas recoñecidas derivadas de modificacións de crédito financiadas con remanente líquido de tesourería

Dos cálculos efectuados é posible concluir que o Aforro Neto é positivo e que o nivel de endebedamento está por debaixo do 110 % sobre os recursos correntes.

CONCLUSIÓN.-

Este informe preceptivo da Liquidación do Orzamento do exercicio de 2011 por parte da Intervención emítese en sentido favorable á súa aprobación, por considerar que a contabilidade do exercicio reflicte debidamente os movementos orzamentarios.

Ourense, a 26 de marzo de 2012

A Interventora,

Mónica Legaspi Díaz